

Panium - Nọmba Asatọ

Nchikọta Ahiri Nke Atọ

Jeff Pippenger

2025-03-17

Seleucus III Ceraunus chikotara ochichi nwa oge dika eze site n'afọ 226 ruo 223 T.K. tupu e gbuo ya ma o bu ka o nwuo n'okpuru onodu omimi. Seleucus III bu onye bu Antiochus III uzọ ozugbo. Umunne abuo a na-anochite anya "umu ndi ikom" nke amaokwu nke iri, ha na-anochitekwa anya Reagan na Bush n'afọ 1989.

Ma umu-ya ga-akpali onwe-ha, ha ga-achikota igwe ndi-agma ukwu bara uba; otu ga-abia n'ezie, o ga-ekuputa dika idei mmiri, gafee kwa; mgbe ahụ ka o ga-alaghachi, a ga-akpalikwa ya, ruo obuna n'ebe e wusiri ike ya. Daniel 11:10.

Ahiri nke iri bu ahiri nke atọ, o na-anochikwa anya "oge ogwugwu" n'afọ 1989. O jikotara onu na amaokwu nke iri anọ nke isi nke iri na otu na Aizaya asatọ amaokwu nke asatọ. Njiko nke amaokwu atọ ndi a na-akowaputa na amaokwu nke iri na otu na-anochi anya agha Ukrainian di ugbo a, ebe Putin na Zelenskyy bu ndi mmegide ahụ na-anochi anya n'Agha Raphia di ka e deputara ya n'amaokwu nke iri na otu. Amaokwu nke iri na abuo na-akowa ihe ga-eso agha Ukrainian ahụ na odinihu Putin. Amaokwu nke iri na atọ ruo nke iri na ise bu agha Panium.

Isiokwu nke amaokwu nke iri bu "oge ogwugwu," ma n'ikwado ukpuru ndi metutara imeghe eziokwu n'"oge ogwugwu," amaokwu ahụ, o bu ezie na o bu naani otu amaokwu, nwere otutu ahiri amuma e gosiputara n'ime ya. Amaokwu nke iri na-akowaputa mmalite nke akuko ihe mere eme zoro ezo nke amaokwu nke iri anọ, nke na-egosi mmalite nke ije nke mmuo ozi nke atọ na ikpochi akara nke puku mmadu nari otu na iri anọ na anọ.

Amaokwu a jikotara ugboro asaa ndi di na Levitikos iri abuo na isii dika e si choputa ha n'ohu nke malitere na Aisaja isi nke asaa. Njiko ahụ na-egosi ijikota idi nsọ Chukwu na mmadu, nke bu imecha ihe omimi nke nsopuru Chineke n'oge a na-afu opi nke asaa, nke bu ahuhu nke atọ nke Islam.

Amaokwu ahụ na-akara 1989 dika oge ogwugwu, ma site na njiko ya na oge asaa nke Levitikos iri abuo na isii, o gonyekwara eziokwu ntala nke William Miller, na nnupuisi nke 1863. Amaokwu ahụ na-amalite akuko nzuzo nke amaokwu nke iri anọ. Ya mere, o bu akuko di mkpa nke mmuba nke omuma nke na-abia n'oge ogwugwu n'afọ 1989 ma bido ihe atụ amuma nke ihe omume ndi ahụ a na-ahụ anya nke mejuputara akuko nzuzo nke amaokwu nke iri anọ, ma sitekwa na njiko ya na oge asaa ahụ, o na-akowaputakwa ihe omume ndi di n'ime akuko ihe mere eme di n'etiti 1989 na iwu Sode.

Nomba iri bu ihe nnochianya nke ule, ma njiko amaokwu ndi a nwere na ohu nke Aizaya asaa na-etinye nrugide puru iche n'ighota eziokwu ahụ.

N’ihi na isi Siria bu Damaskos, isi Damaskos bukwa Rezin; ma n’ime afọ iri isii na ise ka a ga-agbaji Ifrem, ka o ghara ibukwa ndi mmadu. Isi Ifrem bukwa Sameria, isi Sameria bukwa nwa Remalaja. O buru na unu ekweghi, n’ezie, a gaghi eme ka unu guzosie ike. Aizaya 7:8, 9.

A gaghi eme ka unu guzosie ike ma o buru na unu ekweghi na “isi” na-anochi anya isi obodo (Sameria na Damaskos) na eze (Rezin na Peka, nwa Remalaja). O buru na unu aghotaghi akara ato ndi ahụ a puru iji dochie ibe ha, n’ihe gbara gburugburu Aisaja isi nke asato, amaokwu nke asato, (nke bu otu ohuu ahụ di ka isi nke asaa) mgbe ahụ unu agaghi enwe ike imata Putin na Russia dika eze nke ndida n’amaokwu nke iri na otu ruo nke iri na ise.

Ugbu a, ya mere, lezienụ anya, Onyenweanyi na-eme ka mmiri nke osimiri ahụ, nke siri ike ma di ukwu, bjakwasị ha, obuna eze Asiria, na ebube ya nile: o ga-arigokwa n’elu owa ya nile, ma gafee n’elu ndagwurugwu mmiri ya nile: O ga-agafekwa Juda; o ga-ajuputa ma gafee okè, o ga-erukwa obuna n’olu; mgbasawanye nke nku ya ga-ajuputakwa obosara ala gi, O Immanuel. Aisaja 8:7, 8.

Isiokwu nke amaokwu nke iri bu usoro onwunwa nke nzokwu ato, nke na-amalite n’oge ogwugwu ma na-eduga na mmechi nke oge ebere n’iwu Sonde.

O wee si, Laa uzọ gi, Daniel: n’ihi na e mechiri okwu ndi a, meekwa ka ha buru ihe e ji akara kaa ruo oge ogwugwu. Otutu ka a ga-eme ka ha di ocha, meekwa ka ha buru ndi ocha, ma nwalee ha; ma ndi ajo omume ga-eme ihe ojoo: o dighikwa onye obula n’etiti ndi ajo omume ga-aghota; ma ndi maara ihe ga-aghota. Daniel 12:9, 10.

N’oge “njedebe” a “na-emepe” akwukwo Daniel, ma usoro nnwale nke nzokwu ato, dika e si gosiputa ya n’okwu ndi a, “a ga-asachapu ha, mee ha ka ha di ocha, ma nwaputa ha,” amalite. Ndi “amamihe” na-aghota, ndi “ajo omume” anaghi aghota. Enweghi nghota ha, di nnoo ka enweghi mmanu ha n’ilu banyere umu agboghoro iri ahụ na-amaghi nwoke, na-akpatara ka e bibie ha.

A na-ebibi ndi m n’ihi enweghi omuma: n’ihi na i jula omuma, m ga-ajukwa gi, ka i ghara ibu onye nchu-aja nye m: ebe i chefuru iwu nke Chineke gi, m ga-echezokwa umu gi. Hosea 4:6.

Okwu ndi a, “Ndi m,” putara ndi nke ogbugba ndu, a ga-ajukwa ndi a nke ogbugba ndu ma bibie ha n’ihi “enweghi ihe omuma.” Iwu Sonde di na United States bu akara uzọ ebe a na-echefu ma o bu na-echeta ihe. “Cheta ubochi izu ike” bu eziokwu nke oge a n’oge ahụ. O bu n’ebe ahụ ka a na-echeta akwuna Taja. O bukwa n’ebe ahụ ka Chineke na-echeta mmehie Babilon n’Akwukwo Mkpughe.

Anukwara m olu ozọ si n’eluigwe, si, Sitenu n’ime ya puta, ndi m, ka unu ghara ibu ndi sonyere n’ime mmehie ya, ka unu ghara inatakwa n’ime ihe otiti ya. N’ihi na mmehie ya eruwo ruo n’eluigwe, Chineke echetakwala ajo omume ya nile. Kwenu ya ugwo dika o kwuru unu, meekwa ka e nyere ya okpukpu abuo di ka oru ya si di: n’ime iko ahụ o mejuru, mejuputakwara ya okpukpu abuo. Mkpughe 18:4-6.

O bu n’ebe ahụ ka a na-ebipu umu ahụ, ma o bu ogbo ikpezu amuma nke Adventizim Laodisia. O bu n’ebe ahụ ka ndi ahụ Daniel kporo “ndi ajo omume” na-egosi na ha “chefuru” iwu Chineke, akuku nke iwu Chineke ha chefuru bukwa ukpuru ma o bu iwu amuma nke Chineke. Ihe gbara ya

gburugburu na-egosi nke oma na ha enweghi "ihe omuma" ahụ a na-eme ka o bawanye mgbe a kpoghechara akwukwo Daniel. Daniel na-eme ka odjiche di n'etiti "ndi amamihe" na "ndi ajo omume," Jisos kwa n'etiti "amaghi nwoke ndi amamihe" na "amaghi nwoke ndi nzuzu." Amos na-akowa otu klas ahụ dika "amaghi nwoke ndi mara mma" dika ndi na-enweghi ike ichota ozi amuma nke anyanwu owuwa anyanwu, ugwu, na osimiri na-anochi anya.

Lee, ubochi ndi ahụ na-abia, ka Onyenwe anyi Chineke kwuru, na M ga-ezipu unwu n'ala ahụ, o bughị unwu achicha, o bughikwa akpiri ikpo nkụ maka mmiri, kama o bu nke inu okwu nile nke Onyenwe anyi: Ha ga-awaghari kwa site n'otu oké osimiri ruo n'oké osimiri ozo, sitekwa n'ugwu obuna ruo n'owuwa anyanwu, ha ga-agba oso gaa ebe a na ebe ahụ icho okwu nke Onyenwe anyi, ma ha agaghi ahụ ya. N'ubochi ahụ umu agboghọ mara mma na umu okorobia ga-ada mba n'ihia akpiri ikpo nkụ. Ndi na-anu iyi site na mmehie Sameria, na-asi, Chi gi, O Dan, di ndu; na, Uzo Biashiba di ndu; obuna ha onwe ha ga-ada, ha agaghi ebilikwa ozo ruo mgbe ebighi ebi. Emos 8:11-14.

A na-anochi anya ozi ahụ ha na-enweghi ike ichota site n'ebe ha na-achọ ya ka ha "na-awaghari site n'oké osimiri ruo n'oké osimiri, na site n'ugwu obuna ruo n'owuwa anyanwu." Emos na-ekwu na ndi a "umu agboghọ mara mma" no n'ime "unwu" nke inu "Okwu nke Onyenwe anyi," nakwa na "n'ubochi ahụ ha ga-agba oso ebe a na ebe ahụ icho okwu nke Onyenwe anyi, ma ha agaghi ahụ ya." Ozi ahụ e meghere akara ya site n'akwukwo Daniel n'oge ogwugwu n'afọ 1989, n'imezu amaokwu nke iri anọ nakwa nke amaokwu nke iri nke isi nke iri na otu, ka a chikotara n'amaokwu abuo ikpeazu nke isi nke iri na otu.

Ma ozi sitere n'owuwa anyanwu na site n'ugwu ga-enye ya nsogbu: ya mere, o ga-apu n'oku iwe di ukwu ibibi, ma kpochapu otutu mmadu kparam. O ga-akukwa uloikwu nke obi eze ya n'etiti oke osimiri ndi ahụ n'ugwu nsu ahụ di ebube; ma o ga-eru ogwugwu ya, o dighikwa onye ga-enyere ya aka. Daniel 11:44, 45.

A na-echeta ndi na-amaghi ihe, ndi mara mma, na ndi ajo amaghi nwoke ndi na-enweghi mmanu ahụ, ozi nke owuwa anyanwu, ugwu, na oké osimiri, ndi juru ihe omuma na ogbugba ndu na Iwu Chineke, n'oge iwu ubochi Sonde. A na-anochi anya ogu ato n'amaokwu nke iri ruo nke iri na ise. Ana m ekewa ogu ato ndi a n'akuko ihe mere eme ato, ma ha bukwa otu ahiri mgbe a tulere ha onu, n'ihia na amaokwu nke iri na-emege "oge ogwugwu," ya mere o na-ebido usoro onwunwa nke nzo kwu ato.

Amaokwu nke iri jikotara na ugboro asaa nke Levitikos iri abuo na isii, ya mere o jikotara na ntoala nke Adventism na oru William Miller. Nzo kwu nke abuo n'ime nzo kwu ato ahụ bu ule a na-ahụ anya nke malitere mgbe ihè nke amaokwu nke iri na otu na agha Ukraine meghere. Ule nke abuo ahụ bu nke a na-ahụ anya ma o na-anochi anya ule gbasara ikike anyi imata ihe omume ugbu a n'ihè nke Okwu amuma Chineke. Ule nke ato bu Agha Panium nke amaokwu nke iri na ise, ebe a gbanwere aha Saimon Baryona ka o buru Pita, ma si otu a kaa akara mmechi nke ndi nari puku otu na iri anọ na anọ kpomkwem tupu oge amara emechie n'iwu ubochi Sonde nke amaokwu nke iri na isii.

Mgbe anyị tulerere iputa Antiochus Magnus n'agha atọ nke amaokwu nke iri, nke iri na otu, na nke iri na ise n'ochiri anya, anyị na-ahukwa n'akuko ihe mere eme nke amaokwu nke itoolu ruo nke iri na isii mbilite na odida nke amuma ugha nke amuma Baijul.

Amaokwu nke mbu ruo nke anọ na-akowa mbilite na odida nke ike dragon ahụ. Amaokwu nke itoolu na nke iri na-akowa afọ 1798 na 1989 n'otu n'otu, ma site n'ime nke a, amaokwu nke itoolu ruo nke iri na isii na-akowa mbilite na odida nke onye amuma ugha ahụ. Amaokwu nke iri anọ ruo nke iri anọ na ise na-anochi anya mbilite na odida nke anu ohia ahụ. Amaokwu nke itoolu na nke iri na-adakotakwa na "oge ogwugwu" abuo nke amaokwu nke iri anọ na 1798 na 1989.

Nwannaanyi White na-eme ka anyi mata ya nke oma na ighotahie "oge ogwugwu" na-ebute mgbagwoju anya banyere ebe a ga-etinye amuma ndi ahụ n'oru.

"Otutu mmadu na-eme otu ihe ahụ taa, n'afọ 1897, n'ihia na ha enwebeghi ahumahu n'ozi nnwale ahụ nke e kpebisiri ike n'ozi ndi mmuo ozi mbu, nke abuo, na nke atọ. E nwere ndi na-enyocha Akwukwo Nso ka ha chota ihe ama na ozi ndi a ka nokwa n'odinihu. Ha na-achikota ihe na-egosi eziokwu nke ozi ndi ahụ, ma ha adighi enye ha onodu ha kwesiri ekwesiri n'akuko amuma. Ya mere, ndi di otu a no n'ihe ize ndu nke iduhie ndi mmadu n'ihe gbasara itinye ozi ndi ahụ n'ebe ha kwesiri idi. Ha ahughi ma o bu ghotu oge ogwugwu, ma o bu mgbe a ga-etinye ozi ndi ahụ n'onodu ha. Ubochi Chineke na-abia n'ije nzuzo, ma ndi a na-ewere di ka ndi amamihe na ndi ukwu na-ekwu okwu efu banyere 'agumakwukwo di elu' nke ha na-eche na o si n'aka umu mmadu nwere njedebe bia. Ha amaghi ihe iriba ama nke obibia Kraist, ma o bu nke ogwugwu uwa." Sermons and Talks, volume 1, 290.

Isiokwu nke amaokwu nke iri bu "oge ogwugwu," ma e nwere otutu "oge nke ogwugwu" e kowara n'isi nke iri na otu. O buru na i "hughi ma ghotu" "oge nke ogwugwu" n'isi nke iri na otu, i gaghi ama mgbe "itoputa ozi ndi ahụ." O na-ekwu, "e nwere ndi na-enyocha Akwukwo Nso," ma di ka o di n'ebe ndi amuma niile no, okwu ya na-agwa ubochi ikpeazu, ya mere n'ubochi ikpeazu ndi o na-akowa bu otu otu ndi na-adighi aghota oge ogwugwu; n'ihia ya, ha bukwa "umu agboghọ mara mma" nke Emos, ndi na-ada ma ha anaghi ebili ozo.

N'isi nke iri na otu amaokwu nke mbu, Dairos na Sairos na-eguzo onu iji kpo akara oge ogwugwu n'afọ 1989. Mgbe Ptolemy gara Babilon ma dota eze ugwu ahụ n'agha n'ala Ijipt n'afọ 246 T.K., nke n'aka nke ozo bu ihe nnochianya nke afọ 1798 dika e gosiri ya n'amaokwu nke asaa ruo nke itoolu, o bu "oge ogwugwu." Amaokwu nke iri bu "oge ogwugwu" n'afọ 1989.

1798 bu njedebe nke afọ puku abuo na nari ise na iri abuo nke ikpasa n'otu ebe megide alaeze ugwu nke Izrel, nke malitere na 723 BC. Otu puku afọ abuo na nari atọ na iri isii ka e mesiri, na 538, ochichi papa chiru ruo otu puku afọ abuo na nari atọ na iri isii, ruo 1798. 1798 bu "oge ogwugwu," n'ihia na o bu njedebe nke oge asaa ahụ, nakwa otu puku afọ abuo na nari atọ na iri isii ahụ, tinyerekwa otu puku afọ abuo na nari itoolu ahụ nke Daniel isi nke iri na abuo. 1798 bu "oge ogwugwu," ya mere 538 bukwa "oge ogwugwu." 538 bu njedebe nke otu puku afọ abuo na nari atọ na iri isii nke ikpere arusi zopara ebe nso nke Chineke na usuu Ya, nke butere tupu ochichi papa emee otu oru ahụ n'otu ogologo oge ahụ.

538 na-anochi anya inye papasi ike, ma n'ime ime otu a o na-anochikwa anya inye papasi ike ozo n'oge iwu Ubochi Sode. Iwu Ubochi Sode na-akowaputa "oge ogwugwu." Ya mere, amaokwu nke iri na isii, nakwa amaokwu nke mbu, nke asaa ruo nke itoolu, na amaokwu nke iri, ha niile na-akara "oge ogwugwu." Ndi maara mgbe e kwesiri itinye ozi ndi ahụ n'onodu ha kwesiri ighota eziokwu a. Pompey mezuru amaokwu nke iri na isii mgbe o were Jerusalem. Julius Caesar, Augustus Caesar, na Tiberias Caesar sochiri ya. Omumu Jizos bu "oge ogwugwu," o bukwa n'oge Augustus Caesar ka o mere.

Mgbe ahụ ka onye na-anakota utu isi ga-ebili n'onodu ya n'ebube nke alaeze ahụ: ma n'ime ubochi ole na ole a ga-ebibi ya, o bughị n'iwe, ma o bu n'agha. Daniel 11:20.

Amaokwu nke iri abuo na-agbakwunye n'ndeputa nke "oge nke ogwugwu" di n'isi nke iri na otu, otu ahukwa ka Taibirios Siza, onye chiru n'oge e kpogidere Kraist n'obe.

N'onodu ya ka onye nleli ga-ebili, onye ha na-agaghi enye nsopuru nke alaeze ahụ; ma o ga-abia n'udo, were okwu ire utu nata alaeze ahụ. Ma site n'aka ndi agha di ka iju mmiri, a ga-ekpochapu ha n'ihu ya, a ga-agbajikwa ha; ee, obuna onye-isi nke ogbugba ndu ahụ. Daniel 11:21, 22.

Obe di n'etiti izu amuma ahụ nke Kraist biara ime ka o guzosie ike n'ebe otutu no.

O ga-emekwa ka ogbugba ndu ahụ sie ike n'etiti otutu mmadu ruo otu izu: ma n'etiti izu ahụ ka o ga-eme ka aja na onyinye kwusi, ma n'ihu iba uba nke ihe aru, o ga-eme ka o buru ebe togboro n'efu, obuna ruo n'ogwugwu ikpeazu, a ga-awukwasikwa ihe ahụ e kpebiri n'elu onye ahụ a togboro n'efu. Daniel 9:27.

N'etiti izu ahụ, anyi nwere mmalite na njedebe, n'ihu na ubochi puku otu na nari abuo na iri isii mbu kwesiri kpomkwem ebe ubochi puku otu na nari abuo na iri isii sochirinu bidoro. Izu ahụ kwekoro na oge asaa nke igbasasi megide alaeze ugwu ahụ, nke nochiri anya ma ikpere arusi ma ochichi popu, ka ha na-azoda ebe nsọ na usuu ndi agha ahụ.

Mgbe ahụ anum otu onye nsọ ka o na-ekwu okwu, onye nsọ ozo wee si onye nsọ ahụ nke na-ekwu okwu, Ruo ole mgbe ka ohuu ahụ ga-adi gbasara aja nsure oku a na-achụ kwa ubochi, na njehie ahụ nke mbibi, nke na-enyefe ma ebe nsọ ma usuu ndi mmadu ka a zoda ha n'okpuru ukwu? Daniel 8:13.

538 bu "oge ogwugwu," o na-adabakokwa na obe, nke bukwa njedebe nke otu oge amuma. 538 na obe na-enye ndiamà abuo na ma mmalite ma njedebe nke amuma ka e ji n'uzo amuma kaa akara dika "oge ogwugwu."

Amaokwu nke iri abuo na otu na nke iri abuo na abuo, amaokwu nke iri abuo, amaokwu nke iri na isii, amaokwu nke iri, amaokwu nke asaa ruo nke itoolu na amaokwu nke mbu niile na-akara "oge ogwugwu." Amaokwu nke iri abuo na ato na-akowaputa ogbugba ndu ndi Juu Maccabean na Rom na-ekpere arusi gbara n'afọ 161 ruo 158 BC. Akuko ihe mere eme nke Ochichi Hasmonean site n'agha mbu ha ruo n'ogwugwu ha n'mbibi Jerusalem n'afọ 70 AD na-anochi anya Protestantism nke dapuru n'ezi okwukwe na United States malite n'afọ 1844, njedebe nke amuma oge, ya mere o bu "oge ogwugwu," ma na-ejedebe n'iwu ubochi Sode dika afọ 70 AD si anochi anya ya.

Amaokwu nke iri abụọ na atọ na-akọwa “oge ọgwụgwụ” na 167 BC n’agha Modein nakwa na 70 AD, ha abụọ na-anọchite anya 1844 na iwu Sọnde n’otu n’otu. Amaokwu nke iri abụọ na atọ, amaokwu nke iri abụọ na otu na nke iri abụọ na abụọ, amaokwu nke iri abụọ, amaokwu nke iri na isii, amaokwu nke iri, amaokwu nke asaa ruo nke itoolu na amaokwu nke mbụ, ha niile na-akara “oge ọgwụgwụ” ahụ.

Amaokwu nke iri abụọ na anọ na-akọwa ọchịchị kacha elu nke Rome ndị na-ekpere arụsị nke dịrị afọ narị atọ na iri isii, si otu a kpọọ ma mmalite ya n’afọ 31 BC ma njedebe ya n’afọ 330 dika “oge nke ọgwụgwụ.” Amaokwu nke iri abụọ na asaa na nke iri abụọ na itoolu na-akọwa ma mmalite ma njedebe nke oge ahụ, ya mere amaokwu nke iri abụọ na anọ, amaokwu nke iri abụọ na asaa, amaokwu nke iri abụọ na itoolu, amaokwu nke iri abụọ na atọ, amaokwu nke iri abụọ na otu na nke iri abụọ na abụọ, amaokwu nke iri abụọ, amaokwu nke iri na isii, amaokwu nke iri, amaokwu nke asaa ruo nke itoolu, na amaokwu nke mbụ, ha niile na-akara “oge nke ọgwụgwụ.”

Amaokwu nke iri atọ na otu na-akọwa afọ 538 mgbe e debere ihe arụ nke na-eme ka ọ bụrụ ebe tọgborọ n’efu, ma amaokwu nke iri atọ na isii na nke iri anọ na-akọwa 1798 dika “oge ọgwụgwụ.” 538 n’amaokwu nke iri atọ na otu na 1798 n’amaokwu nke iri atọ na isii na nke iri anọ, amaokwu nke iri abụọ na asaa na nke iri abụọ na itoolu, amaokwu nke iri abụọ na anọ, amaokwu nke iri abụọ na atọ, amaokwu nke iri abụọ na otu na nke iri abụọ na abụọ, amaokwu nke iri abụọ, amaokwu nke iri na isii, amaokwu nke iri, amaokwu nke asaa ruo nke itoolu na amaokwu nke mbụ niile na-akara “oge ọgwụgwụ” ahụ.

A kpọrọ “oge ọgwụgwụ” ugboro iri na atọ tupu amaokwu nke iri anọ na otu, nke bụ iwu ụbọchị Sọnde na ọzọ “oge ọgwụgwụ,” dika ọ dika n’amaokwu nke iri anọ na ise mgbe popu rutere n’ọgwụgwụ ya, na-enweghị onye ọ bụla ga-enyere ya aka. Ugboro iri na ise ka e debere “oge ọgwụgwụ” n’isi nke iri na otu. Isiokwu nke amaokwu nke iri bụ “oge ọgwụgwụ.” Ọ na-anọchi anya eziokwu ndị ahụ e meghere emeghe n’oge akara nke puku narị na iri anọ na anọ ahụ.

Anyị ga-aga n’ihu n’isiokwu na-esonụ.